

Quadern de Música Plácido Domingo celebra el seu setantè aniversari envoltat d'una allau d'homenatges i en el seu espai natural, l'escenari operístic

L'artista incombustible

Xavier Cester

Madrid

Com parlar de Plácido Domingo? Com calibrar en la justa mesura la figura d'un cantant amb pocs parions en la història de la lírica sense caure en l'allau de ditirambes que, comprensiblement, han caigut sobre ell arran del setantè aniversari celebrat divendres passat? Madrid ha estat epicentre de múltiples homenatges, com la gala del Teatro Real que al moment d'escriure aquestes línies encara no ha tingut lloc, situada al mig de funcions d'*Iphigénie en Tauride* de Gluck.

Posats a buscar un titular fàcil, el cas de Plácido Domingo seria el paradigma del triomf de la intel·ligència –musical, dramàtica, en resum, artística–, una intel·ligència que l'ha permès anar molt més enllà de les seves meres capacitats vocals, per altra banda, prou importants –però hi hagut tenors de timbre més seductor o d'aguts més enlluernadors– i que, unida a una increïble capacitat de treball, ha pogut semblar en molts moments que era a tot arreu fent de tot. I la mateixa intel·ligència l'ha dut a reconduir l'etapa final de la carrera canora per camins inesperats.

A diferència d'Alfredo Kraus, molt selectiu en el repertori (la qual cosa el va permetre cantar pràcticament fins al final), Domingo ha estat més omnívor i ha anat acumulant papers un

Plácido Domingo entra al món fosc de Tauride per celebrar el seu setantè aniversari al Real ■ JAVIER DEL REAL

És Iphigénie el gran paper de Susan Graham? La seva encarnació continua guanyant en profunditat

rere l'altre, avançant els últims anys cap al repertori de baríton, mentre aparecava les obres que li han donat glòria. No ens enganyem, el tenor no s'ha convertit per art de màgia en baríton, Domingo canta *Simon Boccanegra* o *Rigoletto* amb la veu que té, que, per molts ressons baritonals, continua sent la d'un tenor. Així ha estat també en el cas d'Oreste al Real.

Seria hipòcrita no admetre el desgast de l'armadura vocal de Domingo. El timbre semblava més esprimatxat en comparació a les funcions a València de

la mateixa obra i els moments més agitats el posaven en dificultats. Per sobre d'això, tanmateix, hi ha, ja no ambició, sinó la dedicació, la passió pel seu art, pel cant i l'escena als quals no pensa renunciar encara. I quan veu i intencions es posaven d'acord, quedava clar perquè Domingo és qui és.

A cada nova audició estic més convençut que *Iphigénie en Tauride* és una òpera de bellesa ultraterrena, en la qual la pràctica absència d'argument accentua la punyent radiografia de l'ànima dels protagonistes,

sobretot la femenina. És Iphigénie el gran paper de Susan Graham? No tinc motius per pensar el contrari, i més quan la seva encarnació continua guanyant en densitat i profunditat. La plasticitat de la veu i l'elegància continguda que, alhora, mostra el turment més pregon van culminar en un *Oh malheureuse Iphigénie!* –com pot una ària en major ser tan dolorosa?– antològic. El versàtil Paul Groves va ser el tercer triomfador amb un Pylade entregat, Franck Ferrari va ser un Thoas irat sense exageracions, mentre que, entre els comprimaris, Anna Alàs va evidenciar que pot assolir quefers més importants.

El Real de Mortier ha fet una gran aportació semàntica al món de l'òpera: ja no hi ha només noves produccions de, sinó també noves produccions a. La paraula fetitxe és nova, doncs. La de Robert Carsen, provinent de Chicago, Londres i San Francisco, pertany a la segona categoria. Amb la seva habilitat habitual, el director canadenc treu el màxim rendiment d'elements mínims, fins a un final on la llum que per fi entra en un món fosc es contraposa a una Iphigénie envoltada de cadàvers.

La principal revelació, almenys per mi, va ser la direcció musical de Thomas Hengelbrock, contrastant amb gran eficàcia impuls dramàtic i concentració expressiva. No és cap bajanada dir que el seu Gluck és un bon auguri per al *Tannhäuser* amb el qual debutarà a Bayreuth aquest estiu.

Críticateatre

Francesc Massip

Una genial simplicitat

Vimbodí vs. Praga

Autora i directora:
Cristina Clemente
Dijous, 20 de gener. TNC

El que és efímer ha estat sempre un laboratori d'experimentació estètica. Entrades reials i celebracions estacionals en el passat, carnivals, desfilades i festes majors

encara avui dia, el teatre sempre, han convocat l'impuls artístic i la capacitat imaginativa de gremis d'artesans, agrupacions d'aficionats, associacions veïnals que han abocat esforços i recursos a la realització de carrosses o guarniments de carrer d'un o pocs dies de durada. Un motiu senzill com és el

concur d'engalanar el barri és l'eix de l'últim espectacle de qui va ser l'última revelació dels difunts Premis de la Crítica de Barcelona, Cristina Clemente, dramaturga i directora d'aquest vertiginós *Vimbodí vs. Praga*. Una comèdia que té tots els ingredients d'un èxit cantat: una bona història, ben tra-

vada i esplèndidament dialogada, que sap crear una atmosfera màgica i entrañable on es respira la vida mateixa de la gent senzilla, amb poesia i aspror, amb tendresa i egoisme, amb ingenuïtat i desconfiança, amb generositat i recels, amb tot allò que la gent normal carrega en distintes proporcions. Dues "famí-

lies" de veïns entren en competició per l'ornament del seu passatge, dos col·lectius que s'enfronten o s'ajuden, en una enginyosa peripècia de rivalitat i solidaritat en què destaquen amb llum pròpia les dues protagonistes: l'enèrgica i expeditiva Anna Moliner, que lidera el projecte més agosarat,

empesa per la necessitat de fer valdre les seves capacitats acarada al punt límit d'un càncer incurable, i l'exquisida Maria Molins, que s'imposa amb la seva delicada interpretació, fins i tot fent un paper amb escassa autoestima, però amb un gust artístic inqüestionable. Per no perdre-s'ho!